

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Kvædinger eller Smaakvad

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Kvædinger eller Smaakvad", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 339. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1815_251-txt-shoot-idm9768.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Historien.

- 1 Hvi higer du saa underlig tilbage?
Det Forbigangne er jo dog forbi.
Hvad søger du i de forsvundne Dage?
Er du ei mæt af Livets Gjøglerie?
Skal endelig de Døde dig det lære,
At Intet vorder, blomstrer for at være,
At selv du brat skal visne som et Straa?
- 2 340See dig omkring kun i din egen Alder!
See dig kun om i Mark og Eng og Skov,
Hvor Blomsten visner og hvor Løvet falder,
Hvor Agren fures af den skarpe Plov!
Den blinked nys i Solens Skin som Guldet,
Dens Glimmer svandt og atter nu i Muldet
Udstrøes Sæd til Vext og Bram og Fald.
- 3 Lad Øiet stirre i dit eget Indre!
Kom Tankerne og Ønskerne ihu!
Har Vexelen du kunnet der forhindre?
Er det som leved ikke Skygge nu?
Hvi vil du da din Sjæl unyttig plage
For ret at lære af de gamle Dage:
Forfængeligt er Alting under Soel?
- 4 Vil du kanskee dig snedig selv bedrage,
Tildrømme dig, hvad ei du vaagen har,
En mægtig Rad af stolte Levedage?
O! vorder du ei Daarligheden vaer?
Vil Styrke du og Liv af Skygger laane,
Du og med dem maa bløde, blegne, daane,
Med hvem du lever maae du ogsaa døe.
- 5 341Du mener vel de Vises Steen at finde;
See hvor de tumble sig, de Folkefærd
Som Bobler brat de løfte sig og svinde
Beherskede af Verdens føre Vær!
Den blinde Skjæbne og de stærke Drifter
Det altid er, som Lyst og Kval udskifter,
Og Lykkens Daarskab er kun Daaren god.
- 6 See! hvor de vise Mænd sig bygge Huse,
Alt efter Vinkel, efter Maalesnor!
See Tidens Bølger, hvor de trodsig bruse;
Og levne ikkun deres eget Spor,
I dem nedsank Palads saavel som Hytte,
Og ingen Viisdom kan sit Værk beskytte,
Thi Godt og Ondt er Skjæbnen lige kjær.
- 7 Vil du kanskee af Krøniken fornemme
Hvordan udviklet blev din egen Old?
O! er den skjøn, see til at du kan glemme,
Dens Banemand, den lede Vexeltrold!
Og er den ond, da spildt er din Umage,
Thi er den Frugten af de mange Dage,
Mon da den ændres kan af dine faa?
- 8 342Er det saa sødt at høre Sagas Taler,
Hvordan heel sært det sig begivet har
At Hellas Ager bærer Hestehaler
For Mandehovderne den fordum bar,
At Heltesæd blev Trælle under Aaget,
At Tyrke sove, hvor Hellener vaaged,
At Uglen tuder, hvor Minervas sang?

- 9 Er det saa lysteligt et Syn at skue,
Hvordan den Klerk opkrøb paa Keiserstoel,
Hvordan de Helte med den røde Hue,
Kom til at vogte Faar paa Kapitol?
Hvordan de sank, de Byer og de Buer
Hvordan de slukkedes, de blanke Luer,
Den Friheds, Kraftens, Musens Alterild?
- 10 Er det saa trøsteligt, af Sagas Tale
At faae den Vished, det er Livets Lov:
Dets Luer sig i Tidens Bølger svale,
Og al dets Herlighed er Fortids Rov,
At hvad sig end vil over Hoben hæve,
Kun mægter svagt at sukke og at bæve,
Som Hjertet i den visne Verdensurt?
- 11 343 Saa vær da klog, og lad de gamle Tider
Med Fred i Graven, hvor de sjunke ned!
Det nytter ei, du stræber og du strider,
Det blomstrer aldrig meer, det Urtebeed,
Jo meer du stirrer paa de Blommer fine,
Desmere voxer og din Sorg og Pine,
Det er de Blomster som du elsker op.
- 12 Forstum, du Frister! med din Lyvetale!
Forstum, bortviig i Jesu Christi Navn!
Og troe kun ei at Tidens Aftensvale
Tilhører dig, du hæse Natteravn!
Nei, tie Fuglene og falder Løvet,
En hellig Fugl dog svæver over Støvet,
Som over Vandene i Verdens Vaar.
- 13 De svandt, de svandt, de Fortids favre Dage,
Den svaledes den stærke Lueild,
Dog meer end Mindet have vi tilbage,
Thi hvad der leved, var ei Skyggespil,
Og Han som livned hvad der er forsvundet,
Hans Liv er ei med Slægternes udrundet,
Og er vi Hans, da har vi Liv i Ham.
- 14 344 Ja, vist vi kan med fromme Aander leve,
Hvis Støv nedsank i Moderstøvets Favn;
I Herrens Navn det var de Daad bedreve,
Og vi er Eet med dem i Herrens Navn,
I Ham vi tør os deres Liv tilegne,
Lad kun vort Støv med deres bløde, blegne!
Vor Aand med deres er i Himmerig.
- 15 De Vises Steen, o! vist er den at finde
I Hjerтеаarerne af Sagafjeld,
Vel dybt forborgen ligger den derinde,
Men fra dens Leie risler ud et Væld,
Og naar i det vi Øinene vil bade,
Da see vi Stenen hvor vi end har Stade,
Til den forvandler sig vor Øiesteen.
- 16 Da see vi det, hvorfor al Verdens Vise
Omsonst har bygget paa et varigt Huus,
Vi grue kan, men maae dog Herren prise
Naar Babelstaarne synke ned i Grus.
Al Gru for Skjæbnen sig i Intet taber,
Thi med os Skjæbnen knæler for sin Skaber;
Den er Hans Arm, den er Hans Aandepust.
- 17 345 Vi see det vel, sig Tidens Bølger velte
Med Gnye og Grumhed over Sagas Mark,
Bortskulle Folkefærd, og skjule Helte,

- Men sikkert sidde vi i Herrens Ark,
Paa Bjergetop os løfter vilde Vove,
Men spiller mat paa Arkens faste Bove,
Og synker kløvet af dens hvasse Kiøl.
- 18 Ja denne Ark, det, Frister, maae du sande
Har trodset Tiderne i Jacobs Leir,
Adsplittet Voverne som Jordans Vande,
Sin Vimpel ført mod Verdens fire Veir,
Ja, Tidens Strøm og Verdens Hvirvelvinde
Maae selv opløfte den paa høie Tinde,
Paa Ararat, hvor evig den skal staae.
- 19 Maae Tidens Aand som Træl da Herren følge
Er Skjæbnens Storm kun Røsten af hans Ord;
Hoverer Arken over Tidens Bølge,
Og styrer Herren viselig dens Roer;
O! hvilken Fryd i den at overfare
De forbigangne Tidens Bølgeskare,
I Kamp, i Kraft, til Havn i Himmerig!
- 20 346Ja skulde alt imod de stærke Fjæle,
Sig Luebølgen velte nu med Gny,
Og løfte Arken med de otte Sjæle
Fra Verdens Brynde til den klare Skye;
Vi vilde dog med store Helteskare
Paa Herrens Argo over Havet fare,
Og axle glade deres Gyldenskind.
- 21 Men nu, om Arken under hvalvde Bue,
End synes faldet af Cherubers Favn,
Og straalere meer ei Lampens klare Lue,
Saa himmelsk herlig paa *Jehovas* Navn,
Og blomstre længer ei de Liljer fagre
Om Arken trindt paa gyldne Tempelagre;
Dog end mod Sky den vender ei sin Stavn.
- 22 Endnu engang, du veedst det, lede Frister!
Det bør sig Arken udi Jacobs Leir
At frelses fra forbausede Philister,
At smykke Zion og nedtrykke Seir;
Og Cherubimer skal den atter favne;
Og Liljer snøe sig om dens høie Stavne,
Og Lampen straale paa *Jehovas* Navn.
- 23 347Ja, i en liflig, hellig Aftensvale
Skal Aftensolen skinne paa dens Flag,
Og om dens Færd skal sjunge Nattegale
Fra høie Mast med søde Toneslag;
Og som de sjunge, skal af Grav sig skynde
De sjunkne Blomster med forklaret Ynde,
Og krandsse Arken til sin Himmelfart.
- 24 Ja, Tidens Bølger skal med Dands sig leire
Om Herrens gamle, herliggjorte Ark,
Og under Sang forkynde høit dens Seire
Paa Orlogsfærden over Sagas Mark;
Forkynde høit, de maatte dem adlyde,
Og kunde ei dens mindste Nagle bryde,
Thi evigt er det Himlens Gophertræ.
- 25 Det veedst du, Frister, og du veed tillige,
At denne Tidens høie Bølgesang,
Som tjener Sandhed, truer Løgnens Rige,
Forkynder høit dets nære Undergang,
Dets Undergang, evindeligt begravet
I Nattens Mulm, ja midt i Luehavet

Der tænker fræk at tænde Herrens Ark.

- 26 348 Det vilde du da snedig forebygge,
Indbilde os med Løgn og Gjøglevind,
At Skyggens Legeme er selv en Skygge,
At Alt er dødt i den forsvundne Tid,
At vilde, blinde ere alle Kræfter,
At vild er Loven som de lænkes efter,
At blindt er Det som seer og tæmmer Alt.
- 27 Du gamle Daare! mener du at fange
I slige Snarer hvem sin Gud har kjær?
Er Han nu død, som før saa mange Gange
Dem sønderhuggede med Aandens Sværd?
Har nu du lært med Konst at døve Odden?
Har nu du lært at stampe imod Brodden;
Med Løgn at blænde Sandheds klare Soel?
- 28 Nei, Frister, nei, du skal os ei bedaare,
Mod hver en Piil vi løfte Troens Skjold,
Paa Haabets Snekke vi med Sagas Aare
Tilbage roe i den forsvundne Old,
Naar Arkens Spor vi finde da og følge,
Da og erobre vi fra Tidens Bølge,
Alt hvad der sank af Evighedens Æt.
- 29 349O Danmark! o, lad du dig opvække!
Indvie din Lund til Nattergalens Slag,
Du er den eneste, som paa sin Snekke,
End fører Arkens gamle Flag,
Ja, ak, desværre! du har tabt din Flaade,
Men paa din Phønix og paa dine Baade
Dog vaier end den gamle Dannebrog.
- 30 Kom Moder, kom! med Phønix vil vi stævne
Ud paa saa ridderligt et Vikingstog
Ei Liv vi vil i nogen Fjende levne,
Som driver Spot med gamle Dannebrog,
Den blev til Kamp mod Hedninger os givet
Og ved dens Syn hver Hedning mister Livet
Naar kun den vaier over christne Folk.
- 31 Kom, Moder, kom! vi Arkens Spor vil følge,
Der er saa livligt og der er saa lyst,
Ærbødig skiller sig hver Tidens Bølge,
Hvor Phønix svømmer med sit hvide Bryst,
Da med det Nye forener sig det Gamle,
Alt hvad som levede, skal sig forsamle
Til Seierssangen under Dannebraag.
- 32 350Kom Moder! lad mig ei forgjæves kalde,
Og minde dig om gamle Kaar og Pagt!
Alt længe kaldtes jo af dine Skjalde
Sortladne Hav din Vei til Roes og Magt
Og Dannebraag dig byder vist at dømme
Det er paa Aandens og paa Tidens Strømme,
Du vinde skal din rette Roes og Magt.
- 33 Naar da med dem, som end i Tiden sove
Vi sjunge høit paa Daners gamle Mark:
Dig, store Gud! for Miskundhed vi love,
Da løfter høit igjen sig Herrens Ark,
Da heiser Juul sit Kongeflag ved Kjøge,
Da synger sødt den liden Fugl i Bøge,
Da sjunger Svanen over Isefjord.
- 34 Lad, Moder, dig kun aldrig det forskrække

At dine Ege er nu ingen fast;
At høie Fjeld ei længer dig vil række
Sin ranke Gran i Vennevold til Mast!
Foruden Eeg og Gran kan Herren bygge,
Og Eeg med Gran udi Hans Vingers Skygge,
Naar Han kun vinker, voxer op saa brat.
